

Obraz Svátečního Krista je ikonografickým typem, který se již stal pevnou součástí ikonografických lexikonů jako velmi vzácná a neobvyklá forma pozdně-středověkého Mahnbildu¹. Je tvořen centrálně umístěnou figurou Krista nebo alegorické postavy a okolo bývají rozloženy různé pracovní nástroje nebo pracující postavy. Kristus je v některých případech pracovními nástroji zraňován. V ikonografických lexikonech byl tento typ definován jako zvláštní typ obrazu, který byl užíván jako osvětňý prostředek prosazující svěcení svátků a dodržování svátečního klidu. Toto jasné přiřazení k určitému významu je v krátkém pojednání slovníkového hesla nezbytné. Aniž bych tuto funkci zpochybňoval, snažím se doložit větší významovou šíří. Sváteční Krista spojují také s eschatologickými představami, které ostatně s ideologií sedmého dne velmi těsně souvisí. Spojení Krista a řemeslných nástrojů se snažím vysvětlit jako sociálně velmi důležitý symbol laicisace křesťanské víry. V práci nejprve rozvíjím rostoucí význam vizuální zbožnosti a tělesného následování Krista pro kulturu třináctého století. Tímto přehledem ukazuji na stručnou rekapitulaci vývoje eucharistické úcty a františkánského konceptu *Imitatio Christi*. Nejdynamičtější rozvoj této kultury se vázal především na klášterní prostředí a na kulturu privátní kontempace. Pro Svátečního Krista je však významná také lidová poloha pašijové úcty. S tímto rozvojem kontemplativní kultury získává stále důležitější místo eucharistický *Andachtsbild*. V konceptu vývoje vycházím z oblouku nastíněného E. Panofským v *Imago Pietatis*². Přejímám i jeho představu o vztahu *andachtsbildu* a *narrace*, ovšem s vědomím oprávněné kritiky tohoto konceptu.